

Information om förändrade krav för konstruktion, tillverkning och kontroll av cisterner

När Arbetsmiljöverkets nya föreskrifter (AFS 2017:3) om användning och kontroll av trycksatta anordningar träder i kraft den 1 december så upphävs Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:2) om tillverkning av vissa behållare, rörledningar och anläggningar.

Cisterner är exempel på en behållare som tillverkas och konstrueras utifrån kraven i AFS 2005:2. Då AFS 2005:2 upphävs så kommer kraven på de som tillverkar cisterner att ändras.

Cisterner är vanligen byggnadsverk

Cisterner som står utomhus är byggnadsverk och omfattas därför fortfarande av Boverkets konstruktions- och tillverkningsregler (EKS). Boverkets regler föreskriver hur dessa cisterners bärförmåga ska beräknas.

Det är viktigt att en tillverkare följer Boverkets regler så att en cistern exempelvis klarar de klimatiska förhållanden som råder på den plats som cisternen placeras. I de fall som en tillverkare har svårt att avgöra om en cistern är ett byggnadsverk, eller vill veta mer om EKS, så är det Boverket tillverkaren ska vända sig till.

Cisterner är även en teknisk anordning enligt arbetsmiljölagen

En cistern är även en teknisk anordning och en tillverkare ska se till att kraven i 3 kap. 8 § i arbetsmiljölagen är uppfyllda, oavsett om cisternen är ett byggnadsverk eller inte.

Enligt 3 kap. 8 § arbetsmiljölagen så ska en teknisk anordning erbjuda betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall, när den släpps ut på marknaden, avlämnas för att tas i bruk eller ställs ut till försäljning.

Lagen säger även att anvisningar för anordningens montering, installation, användning och skötsel samt övriga uppgifter om anordningen som är av betydelse för att förebygga ohälsa och olycksfall (produktinformation) ska medfölja vid avlämnandet.

Betryggande säkerhet - Standarderna anger den tekniska nivån

Det finns krav på konstruktionen av en cistern som inte Boverkets regler (EKS) omfattar.

Exempel på detta är hur en cistern säkert ska tömmas och fyllas eller om den ska utrustas med säkerhetsutrustning. Det finns tekniska lösningar för dessa krav i standarder utfärdade av den europeiska standardiseringsorganisationen (CEN).

Dessa standarder återspeglar den tekniska nivån i samhället då de utfärdas. Genom att följa den tekniska nivån kan en tillverkare anses uppfylla kravet om att cisternen erbjuder betryggande säkerhet.

Cisterner kan ingå i en maskin

Cisterner kan ingå i en maskin där en tillverkare av maskinen tagit ett ansvar för maskinen. I detta fall så ska tillverkaren se till att kraven i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2008:3) om maskiner är uppfyllda, vilket motsvarar kraven i 3 kap. 8 § i arbetsmiljölagen. Om cisternen är ett byggnadsverk så ska cisternens bärförmåga fortfarande dimensioneras enligt Boverkets regler.

Ska cisterner kontrolleras av tredje part?

De nya föreskrifterna (AFS 2017:3) om användning och kontroll av trycksatta anordningar omfattar fortfarande cisterner. Alla cisterner som tidigare omfattades av krav på besiktning enligt föreskrifterna (AFS 2005:3) om besiktning av trycksatta anordningar kommer att omfattas av krav på kontroll i AFS 2017:3.

En nyhet i AFS 2017:3, om användning och kontroll av trycksatta anordningar, är att även cisterner som saknar säkerhetsutrustning ska genomgå en första kontroll.

Första kontroll om en sammansättning utförs utanför tillämpningsområdet för något av EU:s produkt direktiv

I de fall som en cistern sätts samman till en annan anordning utan att sammansättningen omfattas av de väsentliga kraven i något av den Europeiska unionens produkt direktiv så kommer en första kontroll att vara omfattande. Vid sådan sammansättning ska arbetsgivaren visa för kontrollorganet att 4 kap. 20-22 §§ i AFS 2017:3 är uppfyllda.

För att uppfylla 4 kap. 20-22 §§ ska arbetsgivaren bland annat visa att det finns en riskbedömning, ett flödesschema samt en bedömning om nödvändig säkerhetsutrustning. Som tidigare nämnts är det viktigt att den som tillverkar eller låter tillverka en cistern beaktar andra krav på konstruktionen än cisternens bärförmåga.

Den tekniska nivån för att lösa dessa konstruktionskrav finns vanligen i standarder utfärdade av CEN, det är mot dessa standarder som kontrollorganen kommer att göra sin bedömning vid en första kontroll.